

Autorskoprávní problematika získala s nástupem digitálně se vyjadřující společnosti daleko významnější místo nežli v době tiskařských strojů a analogového rozhlasového a televizního vysílání. Byl to pak především internet, který dal zcela nový rozměr legálnímu, ale především nelegálnímu nakládání s digitálními a digitalizovanými autorskými díly. Přesto jsme mezi publikacemi týkajícími se nakládání s díly chráněnými autorským zákonem doposud mohli najít pouze zákony s komentářem, případně úzce specializované monografie nebo triviální populárně-naučné příručky.

Recenze: Konečně opravdová učebnice autorského práva

Teprve až nyní se na trh dostala opravdová učebnice autorského práva a práv souvisejících, a to kniha kolektivu autorů J. Bartáka, T. Dobřichovského, P. Koukala, R. Lešky, P. Matese, P. Prchala, F. Púryho, P. Skřejpkové, V. Smejkal, I. Telece, F. Vyskočila a P. Žikovské vedeného Jiřím Srstkou. Ráda bych úvodem zdůraznila, že jde o skutečnou učebnici, popisující problematiku dle autorského zákona a zákonů souvisejících, zejména občanského zákoníku, a to s pedagogicky promyšleným členěním každé kapitoly takto: Úvod do problematiky, Terminologie, Právní úprava, Obsah úpravy, Důvod právní úpravy, Související judikatura a Praktické příklady.

Knihou obsahuje jednadvacet kapitol: Stručné dějiny autorského práva a práv souvisejících, Autorské právo – součást práv k duševnímu vlastnictví, Autorský zákon – předmět úpravy, Pojem autorské dílo a autor, Osobnostní práva autora, Majetková práva autora, Doba trvání majetkových práv autora, Výjimky a omezení práva autorského, náhradní odměny, Licenční smlouvy, Zaměstnanecké dílo, kolektivní dílo, dílo vytvořené na objednávku a školní dílo, Audiovizuální díla a díla audiovizuálně užitá, Práva k počítačovým programům a databázím, Autorské právo a Internet, Ochrana práva autorského, Práva výkonných umělců, Práva výrobců, vysílatelů a právo nakladatele,

Kolektivní správa práv autorských a práv souvisejících. Publikace se věnuje i přestupkům či trestně-právním aspektům a mezinárodním smlouvám či právu Evropské unie. Nechybí rejstřík ani přehled vybrané použité a doporučené literatury. Jak konstatuje v předmluvě prof. Srstka, vedoucí autorského kolektivu, „autorské právo je obecně vnímáno jako ezoterická disciplína s příděchem určité magičnosti“. Současné je to jedno z právních odvětví, které je nejvíce ideologizované (snad kromě práva důchodového a pracovního), neboť se zde střetávají doktríny extremistické (od „plaťte za všechno jak mourovat“ kolektivních správce až po „vše je všech“ pirátů). Tato učebnice nehájí žádné ideologie. Suše, leč přesně a záživně konstatuje jednotlivé aspekty práva autorského, vysvětluje je srozumitelnými slovy a dokládá jak judikaturou, tak zejména praktickými příklady. Ty lze považovat za extrémně užitečné jak pro studenty, tak i pro vyučující, kteří budou podle knihy postupovat. Obsahově kniha reflektuje současný stav práva, tedy po přesunu licenčních smluv do občanského zákoníku a provedení posledních novel autorského zákona. A ještě více je třeba ocenit, že reflektuje i stále větší posun společnosti k digitalizaci a do kyberprostoru, což je dobře vidět na kapitolách „Práva k počítačovým programům a databázím“ a „Autorské právo a Internet“.

Knihou je ideální pomůckou pro studium všech předmětů souvisejících s autorským právem na všech vysokých školách, kde existují předměty jako „právo duševního vlastnictví“ nebo „autorské právo a práva související“, případně podobné studijní předměty. Nelze pochybovat o tom, že zejména vzhledem k odkazům na judikaturu ji ocení právníci, ale praktické příklady přispějí k lepšímu pochopení i pro právníky začínající či nepravvníky. Proto ji lze doporučit širokému okruhu čtenářů: studentům právních oborů, právníkům v praxi – advokátům a advokátním koncipientům, podnikovým právníkům –, ale i zaměstnancům orgánů státu, kteří se setkávají s autorskoprávní problematikou: od policistů přes státní zástupce až po soudce. Autorskoprávní problematika dnes napadá jak do civilního a trestního, tak i do správního procesu. Stejně tak lze dílo plně doporučit lidem působícím v oborech, kde jsou různé aspekty autorského práva velmi důležité – od žurnalistů až po „ajťáky“. ♦

HANA SCHELOVÁ
BACHRACHOVÁ
advokátka

SRSTKA, J. a kol. *Autorské právo a práva související. Vysokoškolská učebnice. Praha: Leges, 2017, 416 s. ISBN 978-80-7502-240-0.*